

Besluit vantot wijziging van het Tijdelijk besluit postbezorgers 2011 in verband met het vervallen van de uitzondering ingeval van een collectieve arbeidsovereenkomst

NOTA VAN TOELICHTING

(versie 31 juli 2015)

I. ALGEMEEN

1. Inleiding

In 2009 is de liberalisering van de postmarkt ingezet. In de overgangsfase van een wettelijk monopolie op de postbezorging naar een vrije postmarkt met concurrentie ontstond door volumedalingen en scherpe concurrentie op prijs een zodanige druk op de arbeidsvoorwaarden van postbezorgers, dat die arbeidsvoorwaarden mogelijk in het gedrang konden komen. Op 29 maart 2011 is het Tijdelijk besluit postbezorgers 2011 vastgesteld (hierna: besluit). Het besluit beoogt de sociale partners te ondersteunen bij de totstandkoming van sociaal aanvaardbare arbeidsvoorwaarden door ervoor te zorgen dat de arbeidsovereenkomst de dominante contractvorm in de postsector wordt. In het besluit was bepaald dat een postvervoerbedrijf met ingang van 30 september 2013 met 80% van de postbezorgers die hij inzet voor zijn postvervoer een arbeidsovereenkomst moet zijn aangegaan. Dit minimumpercentage was voor bepaalde categorieën postvervoerbedrijven of bepaalde omstandigheden niet van toepassing. Voor postvervoerbedrijven die gebonden zijn aan een collectieve arbeidsovereenkomst waarin bepalingen zijn opgenomen over het aantal of het percentage postbezorgers dat bij een postvervoerbedrijf arbeid verricht op basis van een arbeidsovereenkomst, gold het minimumpercentage niet. Met dit besluit komt de uitzondering voor postvervoerbedrijven die gebonden zijn aan een collectieve arbeidsovereenkomst te vervallen.

2. Aanleiding

In het kader van de behandeling van het wetsvoorstel tot modernisering en flexibilisering van de universele postdienstverlening is een door de Kamerleden Gesthuizen en Mei Li Vos ingediend amendement (Kamerstukken II 2014/2015, 34 024, nr. 22) aangenomen. Dit amendement strekt ertoe de uitzondering voor postvervoerbedrijven die zijn aangesloten bij een collectieve arbeidsovereenkomst waarin bepalingen zijn opgenomen over het aantal of percentage arbeidsovereenkomsten dat een postvervoerbedrijf moet aangaan te doen laten vervallen, omdat in de praktijk is gebleken dat van deze uitzondering gebruik is gemaakt om in een collectieve arbeidsovereenkomst een beduidend lager percentage dan het minimum van 80% te bepalen. Hierdoor wordt de doelstelling om tot sociaal

aanvaardbare arbeidsvoorwaarden te komen ondergraven. Met dit besluit komt deze uitzondering te vervallen en zal het minimumpercentage voor ieder postvervoerbedrijf gaan gelden met uitzondering van postvervoerbedrijven die in bepaald kalenderjaar een omzet van minder dan € 2 miljoen realiseren. Deze uitzondering blijft onverkort gelden. Voorts is van de gelegenheid gebruik gemaakt om het ingroeipad om te komen tot 80% arbeidsovereenkomsten per 30 september 2013 van artikel 2 te laten vervallen. Vanaf die datum geldt het percentage van 80% onverkort. Dit heeft geen consequenties voor lopende rechtszaken die gebaseerd zijn op het toen geldende recht.

3. Europees rechtelijk kader

In de toelichting op het Tijdelijk besluit postbezorgers 2011 is gemotiveerd op welke gronden dit besluit verenigbaar is met de in de artikelen 49 en 56 Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie neergelegde vrijheden en voldoet aan de kaders gesteld door richtlijn 96/71/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 1996 betreffende de terbeschikkingstelling van werknemers met het oog op het verrichten van diensten (PbEG 1997, L18). Daarbij is tevens aangegeven dat het besluit kan worden gezien als een invulling van de bevoegdheid van de lidstaten om de naleving te waarborgen van essentiële eisen als bedoeld in artikel 9, eerste lid, en artikel 2, onderdeel 19, van richtlijn 97/67/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 december 1997 betreffende de gemeenschappelijke regels voor de ontwikkeling van de interne markt voor postdiensten in de Gemeenschap en de verbetering van de kwaliteit van de dienst (PbEG 1998, L15). Deze motivering is nog steeds van toepassing nu de uitzondering voor postvervoerbedrijven die gebonden zijn aan een collectieve arbeidsovereenkomst waarin bepalingen zijn opgenomen over het aantal of het percentage postbezorgers dat bij een postvervoerbedrijf arbeid verricht op basis van een arbeidsovereenkomst vervalt. Het minimumpercentage van 80 % geldt voor ieder postvervoerbedrijf met uitzondering van bedrijven die binnen Nederland met het verrichten van postvervoerdiensten een jaarlijkse omzet realiseren beneden de drempel zoals bepaald in artikel 4 van de Regeling doorberekening kosten ACM (€ 2 miljoen). Deze uitzondering kan mede van betekenis zijn voor postvervoerbedrijven uit andere lidstaten die in de grensstreek een (klein) deel van hun activiteiten ontplooiën. Juist in grensstreken zal deze omzetsdrempel niet snel worden gehaald gelet op het beperkte volume. Voor deze bedrijven zou een verplichting om met ten minste 80% van hun postbezorgers een arbeidsovereenkomst aan te gaan een disproportionele eis zijn terwijl de effecten daarvan in termen van verbetering van de arbeidsvoorwaarden voor de postmarkt als geheel, uiterst beperkt zullen zijn.

4. Internetconsultatie

Dit besluit is in het kader van internetconsultatie openbaar gemaakt teneinde een ieder de kans te geven hun bevindingen aan de Minister van Economische Zaken kenbaar te maken.

5. Uitvoeringstoets

Een ontwerp van deze regeling is voorgelegd aan de ACM voor een uitvoeringstoets.

6. Regeldruk en bedrijfseffecten

Naar verwachting veroorzaakt deze wijziging geen toename in de administratieve lasten, aangezien er geen wijzigingen plaatsvinden in de informatieverplichtingen voor het bedrijfsleven. Naar verwachting veroorzaakt deze wijziging wel een toename in de inhoudelijke nalevingskosten. Dit zijn kosten voor het bedrijfsleven voor het doen of nalaten van handelingen door de verplichtingen die de overheid oplegt. Vermoedelijk zijn de kosten voor een postvervoerbedrijf voor het aangaan van een arbeidsovereenkomst hoger dan voor uitbetaling per overeenkomst van opdracht (OVO). Onderhavige wijziging verplicht bedrijven om per 1 januari 2017 met 80% van haar postbezorgers een arbeidsovereenkomst aan te gaan, waarbij afwijking van dit percentage enkel nog mogelijk is voor postvervoerbedrijven die in bepaald kalenderjaar minder dan € 2 miljoen omzet realiseren. Dit besluit zal naar verwachting effect hebben op één of enkele partijen die boven de omzetgrens van €2 miljoen zitten en momenteel een lager percentage arbeidsovereenkomsten hanteren dan 80%. Aangezien het hier gaat om specifieke kosten waar alleen marktpartijen inzicht in hebben worden deze kosten, in overleg met marktpartijen, tijdens de consultatieperiode nader in kaart gebracht.

7. Inwerkingtreding

De inwerkingtreding van dit besluit is afgestemd op de inwerkingtreding van artikel I, onderdeel 0A, van de wet van 4 juni 2015 tot wijziging van de Postwet 2009 tot modernisering en flexibilisering van de universele postdienstverlening (Stb. 2015, 212) Dit besluit zal dan ook zal op 1 januari 2017 in werking treden. Deze datum is in lijn met het kabinetsbeleid inzake vaste verandermomenten voor wetten en algemene maatregelen van bestuur, dat inhoudt dat algemene maatregelen van bestuur slechts inwerkingtreden per 1 januari of 1 juli.

De Minister van Economische Zaken,